

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศไทย สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 1,027 ฟุต (310 เมตร) ห่างจากกรุงเทพมหานคร 696 กิโลเมตร โดยมีส่วนกว้างที่สุดจากทิศตะวันออกถึงตะวันตก กว้างประมาณ 138 กิโลเมตร และส่วนที่ยาวที่สุด คือ จากทิศเหนือถึงทิศใต้ ยาวประมาณ 320 กิโลเมตร (ยาวมากที่สุดของประเทศ) และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง

1.1.2 ขนาดพื้นที่

จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ทั้งหมด 14,022,546 ไร่ (ประกาศกระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567) มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย จำแนกเป็น พื้นที่ป่าไม้ 9,614,645 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.57 พื้นที่ทางการเกษตร 3,449,428 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.60 และพื้นที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ 958,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.83

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤษภาคม 2567

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดเชียงใหม่มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาและป่าละเมาะ มีที่ราบอยู่ตอนกลางตามสองฟากฝั่งแม่น้ำปิงมีภูเขาสูงที่สุดในประเทศไทย คือ "ดอยอินทนนท์" มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2,565 เมตร นอกจากนี้ยังมีดอยอื่นๆ ที่มีความสูงรองลงมาอีกหลายแห่ง เช่น ดอยผ้าห่มปก (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 2,285 เมตร) ดอยหลวงเชียงดาว (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 2,170 เมตร) ดอยสุเทพ (ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,601 เมตร) สภาพพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พื้นที่ภูเขา คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 80% ของพื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก และพื้นที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบเชิงเขา ทอดตัวในแนวเหนือ - ใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำกก-โขง และลุ่มน้ำปิง เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเกษตร

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีสภาพอากาศค่อนข้างเย็นเกือบตลอดทั้งปี มีสภาพภูมิอากาศอยู่ภายใต้อิทธิพลมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตก-เฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งภูมิอากาศออกเป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม

จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา โดยมีพื้นที่รวมประมาณ 14,022,546 ไร่
จำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

สรุปประเภทการใช้ที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2567			
ที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	587,231	4.19
A	พื้นที่เกษตรกรรม	3,449,428	24.60
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	752	0.01
A1	พื้นที่นา	628,291	4.48
A2	พืชไร่	1,024,880	7.31
A3	ไม้ยืนต้น	75,668	0.54
A4	ไม้ผล	985,836	7.03
A5	พืชสวน	108,628	0.77
A6	ไร่มวนเวียน	607,565	4.33
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	13,992	0.10
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	3,816	0.03
F	พื้นที่ป่าไม้	9,614,645	68.57
W	พื้นที่น้ำ	150,666	1.07
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	220,576	1.57
รวม		14,022,546	100

หมายเหตุ :

1. การใช้ที่ดินเป็นการใช้ที่ดินทั้งในและนอกพื้นที่เขตป่าตามกฎหมาย
2. เนื้อที่ได้จากการคำนวณโดยระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) และทำการถ่วงน้ำหนักกับเนื้อที่ จาก กรมการปกครองและกรมแผนที่ทหาร 22,436.0743 ตารางกิโลเมตร หรือ 14,022,546 ไร่
3. $x + y$ หมายถึงพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดิน 2 ครั้งต่อปี การใช้ที่ดินในฤดูฝน+การใช้ที่ดินในฤดูแล้ง

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤษภาคม 2567

1.5 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

1.5.1 ทรัพยากรธรณี

จังหวัดเชียงใหม่มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันสลับกับที่ราบลุ่มแม่น้ำสภาพธรณีวิทยา ประกอบด้วย หินอัคนีชนิดหินแกรนิตและหินภูเขาไฟที่ผุพังง่าย และอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงฤดูฝนมีฝนตกชุกติดต่อกันหลายวันทำให้มีโอกาสเกิดดินถล่มได้สูงและ มีรอยเลื่อนมีพลัง 2 แห่งที่พาดผ่านจังหวัด ได้แก่ "รอยเลื่อนแม่จัน" ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด และ "รอยเลื่อนแม่ทา" พาดผ่านพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดในทิศเหนือ-ใต้

มีการผลิตแร่ธาตุที่สำคัญ 8 ชนิด ได้แก่ ถ่านหิน เฟลด์สปาร์ แมงกานีส ดีบุก ดินขาว ฟลูออไรด์ และแร่หิน นอกจากนี้ จังหวัดเชียงใหม่ยังมีแหล่งทรัพยากรธรณีที่สำคัญ เช่น แหล่งปิโตรเลียม อำเภอดอยสะเก็ด และยังมี

สภาพธรณีวิทยาที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอีกหลายแห่ง เช่น บ่อน้ำพุร้อน อำเภอสันกำแพง โป่งเดือด อำเภอแม่แตง และบ่อน้ำแร่ธรรมชาติ อำเภอแมริม เป็นต้น

1.5.2 ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดเชียงใหม่จำแนกประเภทป่าตามกฎหมาย ได้ดังนี้

1. ป่าสงวนแห่งชาติ	จำนวน	11	ป่า	เนื้อที่	7,153,223.13	ไร่
2. อุทยานแห่งชาติ	จำนวน	11	แห่ง	เนื้อที่	3,503,578.57	ไร่
3. วนอุทยานแห่งชาติ	จำนวน	-	แห่ง	เนื้อที่	-	ไร่
4. เตรียมการอุทยานแห่งชาติ	จำนวน	4	แห่ง	เนื้อที่	465,720.20	ไร่
5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	จำนวน	5	แห่ง	เนื้อที่	812,778.07	ไร่
6. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	จำนวน	4	แห่ง	เนื้อที่	495,146.76	ไร่
7. เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	จำนวน	2	แห่ง	เนื้อที่	196,813.42	ไร่
8. สวนรุกขชาติ	จำนวน	2	แห่ง	เนื้อที่	416.09	ไร่
9. สวนพฤกษศาสตร์	จำนวน	2	แห่ง	เนื้อที่	29.11	ไร่

ข้อมูล 1.ป่าสงวนแห่งชาติ ที่มา : สำนักจัดการป่าไม้พื้นที่ 1 (เชียงใหม่) ณ พฤษภาคม 2567

ข้อมูล 2-9 ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 (เชียงใหม่) ณ พฤษภาคม 2567

ข้อมูลพื้นที่ป่า เฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ไม่รวมจังหวัดลำพูน ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 (เชียงใหม่)

หมายเหตุ :

- (1) พื้นที่ป่าสงวนฯ บางป่ามีอาณาเขตเกินขอบเขตพื้นที่ของจังหวัดและอุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางแห่ง ประกาศทับซ้อนป่าสงวนฯ
- (2) เนื้อที่ของอุทยานฯ ได้รวมถึงอุทยานฯ เตรียมประกาศและอุทยานฯ ที่ดำเนินการสำรวจด้วย
- (3) อุทยานฯ เตรียมประกาศและอุทยานฯ ที่ดำเนินการสำรวจ มีพื้นที่ทับซ้อนป่าสงวนฯ

1.6 ข้อมูลการปกครองและประชากร

1.6.1 การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดเชียงใหม่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ 204 ตำบล 2,070 หมู่บ้าน และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 211 แห่ง มีจำนวนครัวเรือน (ปกครอง) ทั้งสิ้น จำนวน 891,395 ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 155,167 ครัวเรือน (คิดเป็น ร้อยละ 17.41 ของครัวเรือนทั้งหมด) และมีแรงงานภาคเกษตร จำนวน 77,584 ราย

1.6.2 ประชากร

จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร จำนวน 1,796,743 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 865,173 คน และเพศหญิง จำนวน 931,570 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 222,627 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44 รองลงมาคืออำเภอสันทราย จำนวน 145,595 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.13

และ อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จำนวน 13,053 คน คิดเป็นร้อยละ 0.72 รองลงมาคือ อำเภอแม่ออน จำนวน 20,824 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 ตามลำดับ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
(ประชากรประกาศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 และ 31 ธันวาคม 2566)

1.7 ข้อมูลส่วนราชการ/หน่วยงาน

ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 411 แห่ง ประกอบด้วย หน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง จำนวน 166 แห่ง หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 34 แห่ง และหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 211 แห่ง แบ่งเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 4 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 116 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 89 แห่ง

1.8 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1.8.1 ข้อมูลทรัพยากรน้ำ

1) ข้อมูลชลประทาน

อ่างเก็บน้ำ			ความจุ รนก.
โครงการชลประทานขนาดใหญ่	2	แห่ง	528.000
- เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล			265,000
- เขื่อนแม่กวงอุดมธารา			263,000
โครงการชลประทานขนาดกลาง	13	แห่ง	103.069
โครงการชลประทานขนาดเล็ก	35	แห่ง	17.067
โครงการชลประทานขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	81	แห่ง	49.023
รวม	131	แห่ง	697.159

ที่มา : ส่วนสารสนเทศอุตุนิยมวิทยา ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ กรมอุตุนิยมวิทยา (ข้อมูล ณ 12 พฤศจิกายน 2567)

2) ข้อมูลพื้นที่ชลประทาน

ที่	โครงการชลประทาน / โครงการส่งน้ำ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
1	โครงการชลประทานเชียงใหม่	144,139
2	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แฝก-แม่งัด	74,044
3	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่กวง	148,400
4	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แตง	96,861
	รวม	463,444

ที่มา : ส่วนสารสนเทศอุตุนิยมวิทยา ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ กรมอุตุนิยมวิทยา (ข้อมูล ณ 12 พฤศจิกายน 2567)

3) ข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำอื่นๆ

จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งน้ำอื่นๆ จำแนกได้ตามนี้

ที่	อำเภอ	บ่อบาดาล ¹ (บ่อ)	สระน้ำนอกเขตชลประทาน ² (บ่อจี้ว ขนาด 1,260 ลบ.ม) (บ่อ)
1	เมืองเชียงใหม่	787	2
2	จอมทอง	91	313
3	แม่แจ่ม	18	458
4	เชียงดาว	59	497
5	ดอยสะเก็ด	192	44
6	แม่แตง	167	544
7	แม่ริม	219	369
8	สะเมิง	18	440
9	ฝาง	75	1,338
10	แม่อาย	22	1,086
11	พร้าว	149	596
12	สันป่าตอง	163	216
13	สันกำแพง	220	40
14	สันทราย	453	174
15	หางดง	276	219
16	ฮอด	139	977
17	ดอยเต่า	33	1,310
18	อมก๋อย	1	545
19	สารภี	199	44
20	เวียงแหง	10	558
21	ไชยปราการ	40	391
22	แม่วาง	49	426
23	แม่ออน	71	545
24	ดอยหล่อ	172	711
25	กัลยาณิวัฒนา	0	0
	รวม	3,623	11,843

ข้อมูล 1 บ่อบาดาล ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูล ณ พฤษภาคม 2567)

ข้อมูล 2 สระน้ำนอกเขตชลประทาน ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2567)

1.8.2 ทรัพยากรดิน

จังหวัดเชียงใหม่ สามารถจำแนกตามกลุ่มดิน ได้ 36 กลุ่ม ได้นำมาพิจารณาตามคุณสมบัติของชั้นความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชและการชลประทานสามารถจำแนกได้ดังนี้

(1) ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชจำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- ประเภทที่ 1 ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (รวมถึงดินที่เหมาะสมสำหรับพืชชนิดอื่นด้วย)
- ประเภทที่ 2 ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่พืชผักและไม้ผลไม้ยืนต้น (ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว)
- ประเภทที่ 3 ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชโดยทั่วไปแต่เมื่อมีการปรับปรุงอาจปลูกพืชได้บางชนิด
- ประเภทที่ 4 ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดใดๆ เลย

(2) ทรัพยากรดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการชลประทานสามารถจำแนกได้ ดังนี้

- ที่ดินชั้นที่ 1 ที่ดินที่เหมาะสมมากในการทำการเกษตรแบบชลประทานสำหรับการปลูกพืชในสภาพที่ดอน (พืชไร่พืชผักไม้ผลไม้ยืนต้น)
- ที่ดินชั้นที่ 2 ที่ดินที่เหมาะสมปานกลางสำหรับการทำการเกษตรแบบชลประทานสำหรับการปลูกพืชที่ดอน (พืชไร่พืชผักไม้ผลไม้ยืนต้น)
- ที่ดินนาข้าวชั้นที่ 1 ที่ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวภายใต้ระบบชลประทาน
- ที่ดินนาข้าวชั้นที่ 2 ที่ดินที่มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกข้าวภายใต้ระบบชลประทาน (ข้าวและอื่นๆ)
- ที่ดินชั้นที่ 5 ที่ดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระบบชลประทานในสภาพปัจจุบันต้องศึกษาเพิ่มเติม
- ที่ดินชั้นที่ 6 ที่ดินที่ไม่เหมาะสมในการทำการเกษตรภายใต้ระบบชลประทาน

2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

2.1 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ 14,022,546 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 3,449,428 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.60 จำแนกเป็น ไม้ผล/ไม้ยืนต้น 751,620 ไร่ (21.79%) ที่นา 554,465 ไร่ (16.07%) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ 409,979 ไร่ (11.89%) และเกษตรอื่น ๆ (แหล่งน้ำ ปศุสัตว์ ประมง หุ่นยนต์ฯ) 1,733,364 ไร่ (50.25%) รายละเอียดปรากฏดังตารางการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่

อำเภอ	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ ไม้ดอก/ไม้ประดับ		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ ทั้งหมด
เมืองเชียงใหม่	114,232	1,509	20.26	2,171	29.14	121	1.62	3,648	48.97	7,449	0.05
เชียงดาว	1,325,161	36,951	13.30	82,943	29.86	53,178	19.14	104,705	37.69	277,777	1.98
จอมทอง	692,412	17,286	9.91	69,652	39.92	15,050	8.63	72,490	41.55	174,478	1.24
ดอยสะเก็ด	406,990	25,079	44.84	17,486	31.26	1,739	3.11	11,631	20.79	55,935	0.40
ฝาง	524,283	26,587	11.29	79,456	33.75	22,966	9.76	106,388	45.20	235,397	1.68
หางดง	169,619	9,094	17.82	16,696	32.72	673	1.32	24,566	48.14	51,029	0.36
ฮอด	934,188	20,760	13.00	38,230	23.94	11,479	7.19	89,235	55.88	159,704	1.14
แม่แจ่ม	1,757,195	48,956	10.86	7,284	1.62	143,086	31.73	251,615	55.80	450,941	3.22
แม่ริม	282,025	13,836	18.76	11,667	15.82	6,396	8.67	41,838	56.74	73,737	0.53
แม่แตง	884,327	19,899	11.02	56,393	31.22	5,955	3.30	98,359	54.46	180,606	1.29
อมก๋อย	1,867,458	72,582	15.73	13,793	2.99	2,845	0.62	372,158	80.66	461,378	3.29
พร้าว	799,861	33,769	19.39	72,385	41.56	12,088	6.94	55,910	32.10	174,152	1.24
สะเมิง	659,634	18,356	17.64	5,173	4.97	12,599	12.11	67,939	65.28	104,067	0.74
สันกำแพง	152,231	29,883	52.76	4,169	7.36	862	1.52	21,721	38.35	56,635	0.40
สันป่าตอง	110,674	13,635	21.55	28,743	45.43	2,773	4.38	18,118	28.64	63,269	0.45
สันทราย	214,194	14,815	22.36	15,000	22.64	2,531	3.82	33,917	51.19	66,263	0.47
สารภี	66,865	3,199	8.92	23,050	64.24	895	2.49	8,735	24.35	35,879	0.26
แม่อาย	519,308	65,193	26.14	34,565	13.86	35,258	14.14	114,417	45.87	249,433	1.78
ดอยเต่า	611,904	3,785	3.03	55,841	44.68	7,736	6.19	57,612	46.10	124,974	0.89
เวียงแหง	474,545	21,234	23.73	8,964	10.02	33,839	37.82	25,431	28.42	89,468	0.64
ไชยปราการ	311,024	12,895	10.90	44,950	37.98	12,057	10.19	48,452	40.94	118,354	0.84
แม่วาง	386,853	15,557	16.08	23,990	24.79	8,623	8.91	48,597	50.22	96,767	0.69
แม่ออน	293,599	7,344	23.75	11,713	37.87	1,310	4.24	10,561	34.15	30,928	0.22
ดอยหล่อ	138,041	6,961	12.28	23,688	41.80	900	1.59	25,117	44.32	56,666	0.40
กัลยาณิวัฒนา	325,923	15,300	28.26	3,618	6.68	15,020	27.74	20,204	37.32	54,142	0.39
รวม	14,022,546	554,465	16.07	751,620	21.79	409,979	11.89	1,733,364	50.25	3,449,428	24.60

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2567

2.2 ครุว์เรือนเกษตรกร และแรงงานภาคการเกษตร

จังหวัดเชียงใหม่มีครุว์เรือนเกษตรกร 149,984 ครุว์เรือน และแรงงานภาคการเกษตร 74,992 ราย โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงจากปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มของกำลังแรงงานภาคเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากเกษตรกรของไทยส่วนใหญ่เป็นวัยสูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น และคนในวัยทำงานมักเข้าสู่กรุงเทพมหานคร/เมืองใหญ่ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่ไม่มีสถานประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ตลอดจนการทำเกษตร

ในปัจจุบันของจังหวัดเชียงใหม่ยังคงใช้การเกษตรแบบดั้งเดิม ต้นทุนสูง ราคาผลผลิตต่ำจึงทำให้กำลังแรงงานในภาคเกษตรทำธุรกิจอย่างอื่นมากขึ้น

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
เมืองเชียงใหม่	180,279	490	0.27	245
จอมทอง	25,877	10,394	40.17	5,197
แม่แจ่ม	21,103	11,424	54.13	5,712
เชียงดาว	35,998	9,960	27.67	4,980
ดอยสะเก็ด	42,222	4,080	9.66	2,040
แม่แตง	37,103	6,840	18.44	3,420
แม่ริม	46,792	4,161	8.89	2,081
สะเมิง	9,188	4,121	44.85	2,061
ฝาง	47,863	9,182	19.18	4,591
แม่สาย	31,771	8,676	27.31	4,338
พร้าว	21,808	8,117	37.22	4,059
สันป่าตอง	35,345	7,537	21.32	3,769
สันกำแพง	52,985	4,443	8.39	2,222
สันทราย	82,681	3,702	4.48	1,851
หางดง	55,996	3,698	6.60	1,849
ฮอด	17,632	8,260	46.85	4,130
ดอยเต่า	10,905	5,755	52.77	2,878
อมก๋อย	24,993	11,704	46.83	5,852
สารภี	48,387	4,626	9.56	2,313
เวียงแหง	10,273	2,678	26.07	1,339
ไชยปราการ	19,039	5,152	27.06	2,576
แม่วาง	12,727	4,999	39.28	2,500
แม่ออน	10,073	2,712	26.92	1,356
ดอยหล่อ	12,045	4,422	36.71	2,211
กัลยาณิวัฒนา	4,730	2,851	60.27	1,426
รวม	897,818	149,984	16.71	74,992

- ที่มา 1. จำนวนครัวเรือน สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2567
2. สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2567

2.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP)

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป ในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดเชียงใหม่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำนวน 244,210 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 จำนวน 7,477 ล้านบาท (ปี พ.ศ. 2564 มีมูลค่า 236,733 ล้านบาท) เป็นลำดับที่ 15 ของประเทศ และลำดับที่ 1 ของภาคเหนือ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 136,043 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 จำนวน 4,414 บาท (ปี พ.ศ. 2564 มีมูลค่า 131,629 บาท/คน/ปี) เป็นลำดับที่ 31 ของประเทศ และลำดับที่ 3 ของภาคเหนือ ตามลำดับ ได้แก่ อันดับ 1 จังหวัดลำพูน อันดับ 2 จังหวัดกำแพงเพชร และ อันดับ 3 จังหวัดเชียงใหม่

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดด้านการเกษตร มูลค่าภาคการเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ ณ ราคาประจำปี 2565 เท่ากับ 39,445 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.15 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยการทำเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นกับการปลูกพืชเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 79.46 สินค้าเกษตรสำคัญ คือ ข้าว ลำไย มะม่วง ลิ้นจี่ กาแฟ กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และพืชผักเมืองหนาว ซึ่งพืชผัก แตง และพืชหัว สามารถสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 33.03 รองลงมา คือ การปลูกพืชยืนต้น ร้อยละ 31.38 และการปลูกข้าว ร้อยละ 31.38 ตามลำดับ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2565) ภาคการเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.96 ต่ำกว่าอัตราการขยายตัวค่าเฉลี่ยภาคการเกษตรของภาคเหนือที่ขยายตัว ร้อยละ 1.81 และประเทศที่มีอัตราขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.92

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ย้อนหลัง 5 ปี

รายการ	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี (หน่วย : ล้านบาท)	249,992	264,067	242,088	236,733	244,210
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (GPP Per capita) (หน่วย : บาท/คน/ปี)	138,513	146,433	134,402	131,629	136,043

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ ข้อมูล ณ มิถุนายน 2567

2.4 สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่

2.4.1 การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2566/67

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าว	75,078	532,697	527,148	325,778	619 (ข้าวแห้ง)	9.5 (ข้าวสด)
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	18,872	260,701	260,385	245,915	959 (สด)	5.5 (สด)
อะโวคาโด	2,539	14,272	12,111	14,387	1,188	35
มันฝรั่ง	1,214	9,343	9,343	28,519	3,052	13
กระเทียม	2,988	20,573	20,573	63,484	3,086 (สด)	16 (สด)
หอมหัวใหญ่	1,523	6,220	6,220	29,143	4,685 (สด)	10 (สด)
หอมแดง	2,055	8,827	8,827	32,028	3,628 (สด)	13 (สด)
สตอเบอรี่	1,258	7,165	7,165	20,638	2,880	45
มะม่วง	12,074	71,947	69,348	65,920	948	40
ลำไย	64,171	448,801	447,039	425,240	951	30
ลิ้นจี่	4,904	35,091	35,071	11,282	332	60
ส้มเขียวหวาน	2,805	35,749	34,899	134,775	3,862	35
กาแฟ	4,526	35,302	34,527	15,816 (เชอร์รี่)	544 (เชอร์รี่)	23

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2567

2.4.2 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ (เรียงตามมูลค่า)

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต/ปี		ราคาเฉลี่ย ณ หน้าฟาร์ม (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต/ปี (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่ไข่	1,906	2,389,909	697,853,428	ฟอง/ปี	3.6	2,512,272,341
สุกร	721	41,510	55,772	ตัน/ปี	22.75	1,268,819,825
โคนม	60,501	2,647,915	5,295,830	ตัว/ปี	80	720,232,880
ไก่พื้นเมือง	18,050	200,012	30,002	ตัว/ปี	72	540,032,400
โคเนื้อ	11,273	284,204	181,216	ตัว/ปี	82.00	520,091,240
ไก่เนื้อ	651	1,511,816	6,047,264	ตัว/ปี	41.00	421,494,301
กระบือ	5,817	57,879	8,682	ตัว/ปี	81.00	175,807,463

รวบรวมและจัดทำข้อมูลโดย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ 16 มกราคม 2568

ที่มา : 1. ระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (DLD e-Regist)

2. ใช้วิธีคำนวณจากคู่มือระบบปฏิบัติการผลิตสินค้าเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2567

3. รายงานข้อมูลราคาขายสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ มกราคม 2568

2.4.3 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ด้านประมง

2.4.3.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านประมง

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนครัวเรือน (ประมงน้ำจืด)	จำนวนเรือ (ลำ)
เมืองเชียงใหม่	56	46.67	56	0
จอมทอง	472	151.3932	315	0
แม่แจ่ม	159	49.12	1,610	0
เชียงดาว	330	177.9675	492	0
ดอยสะเก็ด	253	172.48	245	0
แม่แตง	581	379.7742	400	0
แมริม	321	160.3126	275	0
สะเมิง	187	55.2939	577	0
ฝาง	618	529.23	1,573	0
แม่อาย	461	551.87	339	0
พร้าว	511	283.5347	730	0
สันป่าตอง	571	350.484	458	0
สันกำแพง	444	272.5	478	0
สันทราย	404	698.87	467	0
หางดง	132	87.5398	124	0
ฮอด	89	27.81	448	0
ดอยเต่า	276	146	500	0
อมก๋อย	89	27.81	243	0
สารภี	539	371.94	149	0
เวียงแหง	219	155.06	322	0
ไชยปราการ	86	92.94	86	0
แม่วาง	221	85.0113	900	0
แม่ออน	171	74.74	1,282	0
ดอยหล่อ	267	117.18	267	0
กัลยาณิวัฒนา	0	0	0	0
รวม	7,457	5,065.5312	12,336	0

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2567

2.4.3.2 สัตว์เศรษฐกิจด้านประมง

ลำดับ	ชื่อชนิดสินค้า	ประเภทการ เลี้ยง/ จับ	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิตปี ปัจจุบัน (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/ กิโลกรัม)	มูลค่าปีปัจจุบัน (บาท)
1	กบ	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	43	2.91	7.80	80.31	626,337.69
2	กุ้งก้ามกราม	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	0.50	338.89	170,292.23
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	4	10.00	3.25	242.22	787,215.00
3	กุ้งฝอย	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	1	2.50	0.33	250.00	82,500.00
4	กุ้งอื่นๆ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	4.50	32.33	145,323.35
5	ปลากด	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	12	12.00	3.90	96.25	375,375.00
8	ปลากดแก้ว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	15.20	90.11	1,370,032.44
6	ปลากะมัง	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	149.00	41.17	6,134,330.00
7	ปลาจิ้น	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	1	0.15	0.10	40.00	4,000.00
8	ปลาช่อน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	44.50	100.80	4,486,003.20
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	22	8.58	5.49	91.53	502,591.23
9	ปลาซิว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	26.25	40.10	1,052,584.90
10	ปลาดุก	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	595	338.33	389.18	51.07	19,875,269.39
11	ปลาตะเพียน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	561.75	55.22	31,019,835.00
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	304	129.06	63.47	49.61	3,148,746.70
12	ปลาหัวทิม (ปลานิลแดง)	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	185	149.33	356.17	86.21	30,704,984.65
13	ปลานวลจันทร์เทศ	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	28	15.51	5.96	48.66	290,110.92
14	ปลานิล	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	770.85	58.52	45,110,083.48
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	6,094	4,304.92	2,296.30	55.78	128,087,502.44
15	ปลาไน	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	41.24	50.21	2,070,660.40
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	61	38.35	18.00	50.61	910,878.78
16	ปลาบึก	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	15	6.69	4.25	89.93	382,202.50
17	ปลาอีสกเทศ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	179.21	50.95	9,130,953.30
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	26	31.86	7.55	50.42	380,822.26
18	ปลาอีสกไทย	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	9.66	44.92	433,927.20
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	2	2.61	1.54	59.25	91,363.50
19	ปลาสร้อยขาว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	685.58	46.28	31,728,411.00

ลำดับ	ชื่อชนิดสินค้า	ประเภทการ เลี้ยง/ จับ	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิตปี ปัจจุบัน (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/ กิโลกรัม)	มูลค่าปีปัจจุบัน (บาท)
20	ปลาสด	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	2	0.46	0.65	80.00	52,000.00
21	ปลาสร้อย	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	57.21	47.47	2,715,711.23
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	12	29.33	6.65	62.99	418,883.50
22	ปลาซีกขาว	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	29.92	63.05	1,886,203.80
23	ปลาหมอเทศ	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	1	3.57	4.26	100.00	426,000.00
24	ปลาหมอไทย	เพาะเลี้ยง น้ำจืด	36	29.43	21.63	75.17	1,626,227.78
25	ปลาอื่น ๆ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	484.98	44.85	21,751,353.00
		เพาะเลี้ยง น้ำจืด	26	7.25	15.72	44.85	705,042.00
26	สัตว์น้ำอื่นๆ	จับธรรมชาติ น้ำจืด	-	-	3.46	29.89	103,299.84
รวม			7,470	5,122.83	6,276.00	2,839.62	348,787,057.71

รวบรวมและประมวลผลโดย : สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ 18 พฤศจิกายน 2567

ที่มาของข้อมูล : 1. ระบบปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2567

2.5 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 4 สินค้า

1) กาแฟเทพเสด็จ

(1) พันธุ์กาแฟ : พันธุ์อาราบิก้า (Arabica) สายพันธุ์คาทิมอร์ ดาพรา และคาพูย

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- กาแฟสาร (Green Bean) : มีสีเขียวอมเทา สีเขียวอมฟ้า มีขนาดเมล็ด 5.5 มิลลิเมตร ขึ้นไป มีเมล็ดที่ไม่สมบูรณ์ไม่เกินร้อยละ 13 และปริมาณความชื้นไม่เกินร้อยละ 13 โดยน้ำหนัก

- กาแฟคั่วเมล็ด (Roasted Coffee) : กาแฟสารที่ผ่านการคั่ว มีสีน้ำตาลอ่อน ไปจนถึงสีน้ำตาลเข้ม มีกลิ่นหอม

- กาแฟคั่วบด (Roasted Ground Coffee) : กาแฟคั่วเมล็ดที่บดจนเป็นผงหยาบหรือผงละเอียด มีสีน้ำตาลอ่อน ไปจนถึงสีน้ำตาลเข้ม รสชาติกลมกล่อม มีกลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- รสชาติ : กลมกล่อม ละมุน มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

(3) ลักษณะทางเคมี

- ปริมาณคาเฟอีน : ร้อยละ 1 - 1.2 โดยน้ำหนัก

2) ข้าวกำลัันนา

คำนิยาม

ข้าวกำลัันนา (Khao Kum Lanna) หมายถึง ข้าวเหนียวที่มีเมล็ดสีดำ ที่ได้จากข้าวกำลัันพันธุ์ดอยสะเก็ด ข้าวกำลัันธุ์มก้อย ข้าวกำลัันธุ์พะเยา และข้าวกำลัันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเป็นข้าวเหนียวดำไวต่อช่วงแสงปลูกในฤดูนาปี ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ข้าว : พันธุ์ดำดอยสะเก็ด พันธุ์มก้อย พันธุ์พะเยา และข้าวกำลัันธุ์พื้นเมือง

(2) ประเภทข้าวกำลัันนา

- ข้าวกล้อง

- ข้าวสาร

(3) ลักษณะทางกายภาพ

3.1 ข้าวดำดอยสะเก็ด ลำต้นมีลักษณะเป็นสีม่วงเข้มหรือสีดำ เปลือกเมล็ดสีม่วง เมล็ดข้าวกล้องสีม่วงขนาดเมล็ดกว้างประมาณ 3.3 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 9.7 มิลลิเมตร หนาประมาณ 1.91 มิลลิเมตร

3.2 ข้าวดำมก้อย ลำต้นมีลักษณะเป็นสีม่วงปนเขียว เมล็ดข้าวกล้องและเยื่อหุ้มเมล็ดสีม่วงขนาดประมาณ 3.0 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 8.9 มิลลิเมตร

3.3 ข้าวดำพะเยา ลำต้นมีลักษณะเป็นสีม่วง เมล็ดข้าวกล้องสีม่วง ขนาดเมล็ดกว้างประมาณ 2.9 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 7.7 มิลลิเมตร หนาประมาณ 1.91 มิลลิเมตร

3.4 ข้าวดำพันธุ์พื้นเมือง ลำต้นมีลักษณะเป็นสีม่วง สีม่วงปนเขียว หรือสีเขียว เมล็ดข้าวเปลือก สีฟางหรือฟางอมม่วง

(4) คุณสมบัติของสินค้า

เป็นข้าวที่มีเมล็ดข้าวสีม่วงหรือสีดำ มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีสารแกมมาโอไรซานอล (Gammaoryzanol) สารแอนโทไซยานิน (Anthocyanin) และมีวิตามินอี (Vitamin E) ที่มีประโยชน์ต่อร่างกายระดับสูง

3) ส้มสายน้ำผึ้งฟาง

คำนิยาม

ส้มสายน้ำผึ้งฟาง (Som Sai Nam Phueng Fang หรือ Sai Nam Phueng Fang Mandarin Orange) หมายถึง ส้มพันธุ์สายน้ำผึ้ง ผลมีรูปทรงกลมแป้น เปลือกสีส้มและบาง ผิวมันเงา เมื่อสุกผิวมีสีเขียวอมเหลืองเขียวอมส้ม หรือเหลืองอมส้ม เนื้อกึ่งฉ่ำและแน่น ชานและใยนุ่ม รสชาติหวานอมเปรี้ยว มีกลิ่นหอม ผลิตในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่สาย และอำเภอไชยปราการ

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ส้ม : พันธุ์สายน้ำผึ้ง

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ผลส้มทรงกลมแป้น ขั้วผลเสมอกับไหล่ผล ส่วนก้นผลแป้น

- เปลือกผิว เปลือกผลแกะง่าย เปลือกอ่อนและบาง ผิวเรียบเป็นมันเงา สีเขียวอมเหลือง เขียวอมส้ม หรือเหลืองอมส้ม และต่อมน้ำมันบริเวณผิวเด่นชัด

- เนื้อ เนื้อกึ่งฉ่ำและแน่น ชานและใยนุ่ม

- รสชาติ รสชาติหวานอมเปรี้ยว และมีกลิ่นหอม

(3) ลักษณะทางเคมี

- มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (TSS) หรือค่าความหวานตั้งแต่ 11 องศาบริกซ์ ขึ้นไป

4) ลิ้นจี่จักรพรรดิผาง

คำนิยาม

ลิ้นจี่จักรพรรดิผาง (Lychee Jakkrapad Fang หรือ Jakkrapad Fang Lychee) หมายถึง ลิ้นจี่ พันธุ์จักรพรรดิ ทรงผลคล้ายรูปหัวใจ มีขนาดใหญ่ เปลือกหนาสีแดงอมชมพู ผิวเปลือกหยาบคล้ายกำมะหยี่ เนื้อหนา สีขาวขุ่น ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานอมเปรี้ยว มีกลิ่นหอม ผลิตในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอฝาง อำเภอแม่เมาะ และอำเภอไชยปราการ

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ลิ้นจี่ : พันธุ์จักรพรรดิ

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงผลมีลักษณะคล้ายรูปหัวใจ ผลขนาดใหญ่ น้ำหนักผลประมาณ 19 กรัมขึ้นไป

- เปลือกผิว ผิวเปลือกสีแดงอมชมพู เปลือกหนา ผิวเปลือกหยาบคล้ายกำมะหยี่ ผิวเป็นหนาม

ขรุขระไม่แหลม ฐานปุ่มหนามกว้าง

- เนื้อ เนื้อหนา สีขาวขุ่น และฉ่ำน้ำ

- เมล็ด ผิวเมล็ดเรียบมัน สีน้ำตาล ทรงรี

- รสชาติ หวานอมเปรี้ยว มีกลิ่นหอม

(3) ลักษณะทางเคมี

- ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (TSS) หรือค่าความหวานมีค่า 12 องศาบริกซ์ขึ้นไป

ที่มา : เพจ GI Thailand, กองส่งเสริมทางภูมิศาสตร์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ (สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 2567)

2.6 สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

จังหวัดเชียงใหม่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย และมีการต่อยอดพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยอย่างสร้างสรรค์ ประกอบกับมีการผลิตสินค้าหัตถอุตสาหกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว หรือที่เรียกว่า “อัตลักษณ์ล้านนา” เช่น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เครื่องปั้นดินเผา ไม้แกะสลัก การนวดแผนไทย โดยจังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งจำหน่ายสินค้าของฝาก ของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ OTOP แยกได้ดังนี้

ที่	อำเภอ	จำนวน (ราย)	ประเภท		
			เจ้าของรายเดียว	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
1	เมืองเชียงใหม่	200	143	37	20
2	จอมทอง	77	17	58	2

ที่	อำเภอ	จำนวน (ราย)	ประเภท		
			เจ้าของรายเดียว	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3	แม่แจ่ม	82	36	44	2
4	เชียงดาว	135	65	65	5
5	ดอยสะเก็ด	172	125	41	6
6	แม่แตง	123	71	48	4
7	แม่วิม	129	69	51	9
8	สะเมิง	75	19	56	0
9	ฝาง	144	88	51	5
10	พร้าว	81	45	36	0
11	สันป่าตอง	166	78	84	4
12	สารภี	157	114	29	14
13	สันกำแพง	244	171	64	9
14	สันทราย	219	118	88	13
15	หางดง	148	102	39	7
16	ฮอด	37	16	20	1
17	อมก๋อย	55	9	46	0
18	แม่อาย	76	25	50	1
19	ดอยเต่า	40	18	21	1
20	เวียงแหง	39	18	19	2
21	ไชยปราการ	71	38	32	1
22	แม่วาง	43	28	12	3
23	แม่ออน	62	29	33	0
24	ดอยหล่อ	43	27	15	1
25	กัลยาณิวัฒนา	52	27	25	0
รวม		2,670	1,496	1,064	110

ที่มา : กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่, 29 สิงหาคม 2567

ตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมาจังหวัดเชียงใหม่สามารถสร้างรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ทั้งสิ้นกว่า 15,517 ล้านบาท โดยมีผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนแล้ว จำนวน 2,507 ราย และมีผลิตภัณฑ์ จำนวน 6,927 ผลิตภัณฑ์ สามารถจำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

ที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2557- 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	รวม
1	อาหาร	550	39	269	315	134	143	1,450

ที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2557-2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	รวม
2	เครื่องดื่ม	273	19	89	89	40	62	572
3	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	1,097	58	268	286	168	251	2,128
4	ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	985	27	197	298	89	109	1,705
5	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	442	16	227	167	132	88	1,072
รวม		3,347	159	1,050	1,155	563	653	6,927

มีสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion : OPC) ระดับ 5 ดาวทั้งสิ้น 287 ชนิด และมีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดสรรจำนวน 1,865 ผลิตภัณฑ์ สามารถจำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

ที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	5 ดาว	4 ดาว	3 ดาว	2 ดาว	1 ดาว	รวม
1	อาหาร	60	102	63	28	27	280
2	เครื่องดื่ม	26	69	29	4	1	129
3	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	103	390	283	79	1	856
4	ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	87	214	139	50	1	491
5	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	11	28	34	22	14	109
รวม		287	803	548	183	44	1,865

ที่มา : ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่, 29 สิงหาคม 2567

สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion : OPC) ระดับ 5 ดาว ซึ่งเป็นสินค้าเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร จำนวน 10 สินค้า ดังนี้

ที่	ชื่อกลุ่ม/ที่อยู่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ระดับ OTOP
1	สหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด เลขที่ 256 ม.4 ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่	ข้าวสารหอมมะลิ	5 ดาว
2	กลุ่มอาชีพแปรรูปอาหารตำบลสันติสุข เลขที่ 26/2 ม.9 ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่	ไส้อ้วสมุนไพร (ผสมบุก)	5 ดาว
3	หจก.ฟาร์มผึ้งพัฒนกิจ 187 ม.7 ต.หนองผึ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่	Longgan Honey	5 ดาว

ที่	ชื่อกลุ่ม/ที่อยู่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ระดับ OTOP
4	บริษัท ดอยคำ ผลิตภัณฑ์ จำกัด เลขที่ 72 ม.12 ถนนพระบาทรมิ ต.แม่ฮ่อง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่	มะเขือเทศเชอร์รี่อบแห้ง	5 ดาว
5	สวนส้มสิริวิงศ์ ต.สันตันหม้อ อ.แม่ฮาด จ.เชียงใหม่	ส้ม	5 ดาว
6	แคบหมูแม่แจ่ม เลขที่ 364 ม.4 ซอย17 ต.หนองจ้อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่	แคบหมูไร้มัน	5 ดาว
7	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านป่าไผ่ เลขที่ 4 หมู่ 2 บ้านป่าไผ่ ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	กระเทียมโทนดองน้ำผึ้ง	5 ดาว
8	วิสาหกิจชุมชนกาแฟสดแม่ต๋อน เลขที่ 45 ม.4 ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	เมล็ดกาแฟคั่วบดอาราบิก้า	5 ดาว
9	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาดอยปู้หมื่น เลขที่ 289 ม.15 ต.แม่สวอ อ.แม่ฮาด จ.เชียงใหม่	ชาปู้หมื่น	5 ดาว
10	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนถั่วเขียวหอยทาก เลขที่ 59 ม.8 ต.แม่บึง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่	ลูกประคบสมุนไพร	5 ดาว

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ 2564

2.7 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 24 แห่ง ในพื้นที่ 12 อำเภอ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยวและรางวัลที่ได้รับ	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ตั้งและข้อมูลการติดต่อ
1	สวนหม่อนศิริมัลเบอร์รี่	1. เก็บผลมัลเบอร์รี่สดจากสวน 2. จุดถ่ายรูป check in 3. ลานกิจกรรมรอบกองไฟ 4. ผักปลอดสารพิษสด ๆ จากสวน	หมู่ที่ 5 ต.ออนใต้ อ.สันกำแพง นายกิตติพงศ์ ปาลี โทร 099 1425445 Facebook: สวนหม่อนศิริ มัลเบอร์รี่ Monsiri mulberry
2	ออนใต้ฟาร์ม	1. นั่งรถหวานเย็นชมธรรมชาติและวิถีชีวิตคนออนใต้ 2. จุดถ่ายรูป check in 3. เก็บผักอินทรีย์ปรุงอาหาร 4. ลานกิจกรรมรอบกองไฟ	24/3 หมู่ที่ 2 ต.ออนใต้ อ.สันกำแพง นายภิญโญ วิสัย โทร 084 9147111 Facebook: Ontai Farm Line ID: ontai farm
3	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตกาแฟคุณภาพบ้านป็อก	1. เยี่ยมชมสวนกาแฟ พร้อมรับฟังบรรยายการผลิตกาแฟที่มีคุณภาพตั้งแต่การปลูกและการดูแลรักษากาแฟ 2. ชมการแปรรูปกาแฟ (สารกาแฟ, การคั่วกาแฟ)	38 หมู่ 1 ต.ห้วยแก้ว อ.แม่ฮาด นายสุพล ไชยถา โทร 081 1644877

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว และรางวัลที่ได้รับ	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ตั้ง และข้อมูลการติดต่อ
		3. การชิมกาแฟที่สวนกาแฟ	
4	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มท่องเที่ยว โดยชุมชนไต่ลื้อ เมืองลวงเหนือ	มี 11 ฐานการเรียนรู้ 1. ไหว้พระชมความงามของวัดศรีมุงเมือง 2. เลี้ยงบ้าน ไหว้บอกกล่าวและขอพร 3. ฟังนาโต้ไฟฟ้าเมืองลวงเหนือ การเรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง เก็บไข่แปรรูปอาหาร 4. ข้าวแคบป่าฝั้น การทำข้าวแคบ 5. ตักดาไม้ นายโถ พันธุ์ตักดาไม้ 6. เอื้อนปอกระดาศา ทำผลิตภัณฑ์กระดาศา 7. ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยไต่ลื้อวิถีชีวิตแบบ โบราณ ชับซอ ทำถุ่ยยาม 8. จักสานบ้านลวงวรรณ สานสุมไก่เป็นโมบาย 9. บ้านเย็นตา การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ 10. โคมไฟเส้นด้ายทำพวงกุญแจ 11. บ้านสวนพอเพียงทรัพยากรของศรีชมสวนและการเลี้ยง ไก่ประดู่หางดำ	142 หมู่ 4 ต.ลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด น.ส.พันธ์ชนก บัวมะลิ โทร 094 6347413 Facebook: CBT TaiLue Luangnue Line: Wean_Patch X: CBTtailue loungnuae
5	แบ่งปันฟาร์ม	1. ชมแปลงไม้ผล พืชผัก/เก็บผลผลิต/ค่านา 2. การเลี้ยงโคพันธุ์ดี จัดแสดงสัตว์ป่า/สัตว์ต่างประเทศ เลี้ยงไก่ ให้อาหาร ถ่ายรูป เก็บไข่ 3. โรงงานแปรรูปผักกาดดอง กระเทียมดอง กาแฟ	2/1 หมู่ 10 ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด นางวิไลพร ศรีจันทร์ดี โทร 089 7593725 Facebook: Pan's Farm:แบ่งปันฟาร์ม
6	วิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตร บ้านจองคำ (สวนองุ่นนิสาชล)	นักท่องเที่ยวสามารถเก็บผลผลิตภายในสวนได้ เช่น องุ่น, สตรอเบอร์รี่, เควทสเบอร์รี่	105 หมู่ 8 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว นายวิรุฬห์ อภัยวงศ์ โทร 091 8520399 Facebook: สวนองุ่นนิสาชล, @nisachon.vineyard Line: ngor1510
7	สวนบัวชมพู ณ จอมคีรี เกษตรอินทรีย์	1. ชม/ถ่ายรูปแปลงกุหลาบอินทรีย์ (ก.ค.-มี.ค.) 2. ชม/ถ่ายรูปเวิร์คช็อป การแปรรูปซากไก่ฮอย แปลงดอกเก๊กฮวยอินทรีย์ (พ.ย. - ต้นเดือน ม.ค.) 3. ชม/ถ่ายรูปร่วมทำนาข้าวอินทรีย์ (ก.ค. - พ.ย.) 4. ชม/ถ่ายรูปเก็บสตรอว์เบอร์รี่อินทรีย์(ม.ค.-มี.ค.) 5. เรียนรู้การทำเกษตรและการจัดการพื้นที่ตาม แนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่แบบประยุกต์ โคกหนองนาโมเดล	363 หมู่ 3 บ้านจอมคีรี ต.แม่นะ อ.เชียงดาว นางศรัณยา กิตติคุณไพศาล โทร 089 9463565 Facebook: สวนบัวชมพู ณ จอมคีรี เกษตร อินทรีย์ Line: saranya88
8	นาขั้นบันได บ้านป่าบงเปียง	ชม / ถ่ายรูปนาขั้นบันได - ปลาย ก.ค. - ต้น ส.ค. ช่วงเริ่มดำนา	บ้านป่าตึง หมู่ 13 ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว และรางวัลที่ได้รับ	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ตั้ง และข้อมูลการติดต่อ
		- กลาง ส.ค. - ต้น ต.ค. ช่วงนาข้าวสีเขียวย - กลาง ต.ค. - ต้น พ.ย. ช่วงนาข้าวสีทอง	นายวิชัย สง่างาม โทร 081 0201691
9	สวน I love flower farm	ชมและถ่ายภาพสวนไม้ดอกขนาดใหญ่ ที่มีไม้ดอกหลากหลายสายพันธุ์	33 หมู่ 4 ต.เหมืองแก้ว อ.แมริม น.ส.ณวิสาร มุลทา โทร: 088 2667885 Facebook: I Love Flower Farm
10	โป่งแยงฟาร์ม	1. ชมฟาร์มสวนเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้าน เก็บผักประกอบอาหาร 2. ชมวิถีชีวิตของชุมชน การปลูกผัก ดอกไม้ และการแปรรูปแมคคาเดเมีย 3. ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชแบบวนเกษตร	340 หมู่ 3 ต.โป่งแยง อ.แมริม นางณัฐจรรัช ไชยราษฎร์ โทร 095 6910707 Facebook: PongYangFarm Line: pimpim_cm
11	สวนส้มยอดดอย Yoddoy The orange farm	1. เก็บผลส้มสดได้เองจากในสวน 2. จุดถ่ายรูปสวยๆ พร้อมทั้งอุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย แบบชาวสวนให้บริการ 3. จุดพักผ่อนในคาเฟ่สวนส้ม	119 หมู่ 4 บ.แม่ขี้ ต.แม่แรม อ.แมริม นายพิทยา ว่างจิตเจริญ โทร 081 1800516 Facebook: สวนส้มยอดดอย Yoddoy The orange farm
12	ตามหาสระโอ Café and Farm Camping	1. ชมสวนเกษตรผสมผสาน 2. ลานกางเต็นท์พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก 3. จุดชมวิว และจุดถ่ายภาพ 4. ห้องเที่ยวทางธรรมชาติ น้ำตกบัวตอง	ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง นายปิจิตร มังคะโชติ โทร 089 9886308 Facebook: pijit mungkachot, Line: pijitm27
13	วิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และวิถีชีวิตบ้านแม่ ไคร้	1. เยี่ยมชมวิถีชีวิตหมู่บ้านชนเผ่ากระเหรี่ยง 2. ชม/ชิม การแปรรูปชาอัสสัม 3. ชม/ซื้อ การทอผ้าชนเผ่ากระเหรี่ยง	หมู่ที่ 7 ต.ป่าแป๋ อ.แม่แตง นางสาวพรทิพย์ วงคำ โทร 085 8242149 Facebook: Lochi Chiangmai
14	วิสาหกิจชุมชนรวมใจ แม่วิน Organic	1. การทำนาโดยใช้ควายและนาขั้นบันได 2. ศาสตร์พระราชา (โคกหนองนา) 3. ปลูกป่าผลไม้ป่าให้สัตว์ป่า 4. การเดินป่าเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติ 5. เรียนรู้วิถีชีวิตของช้าง 6. ประเพณี เช่น การผูกข้อมือ และพิธีกรรมความเชื่อเกี่ยวกับการทำนา 7. การแปรรูปโกโก้ 8. การแปรรูปสมุนไพรไทย	28 หมู่ 5 ต.แม่วิน อ.แม่ว่าง นายธวัชชัย สุตมูล โทร 089 958841 Facebook: พอเพียงฟาร์มสเตย์
15	ศพก.เครือข่าย ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	1. ชมแปลงการปลูกผักอินทรีย์ 2. เก็บผักอินทรีย์มาทำอาหารเป็นเมนูอินทรีย์	267 ม.12 ต.แม่งอน อ.ฝาง นางอุษา แซ่ม้า โทร 081 8817629 Facebook: อุษา แซ่ม้า

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว และรางวัลที่ได้รับ	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ตั้ง และข้อมูลการติดต่อ
		3. การแปรรูปสมุนไพรเจียวกู่หลาน กล้วยดิบผง ผักเชียงดา	
16	วิสาหกิจชุมชน บ้านห้วยไจ้	1. เรียนรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ การออกแบบ พื้นที่จัดการทรัพยากรการปลูกผักสวนครัว 2. เก็บผักมาทำอาหารด้วยตัวเอง 3. เก็บผลไม้อินทรีย์จากต้น เช่น มะม่วงลำไย	ม.13 ต.แม่ข้า อ.ฝาง นายสมพล ทรงทวี โทร 082 1868945 Line: 0821903569
17	อัมฮัม โฮมสเตย์และ สวนป่าเกษตรอินทรีย์	1. อาบป่า Forest bathing คือ การอยู่และเชื่อมต่อกับ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและ ความรู้สึกรับรู้ 2. การออกแบบพื้นที่เกษตรอย่างง่ายจัดการทรัพยากร การปลูกผักสวนครัว 3. ถอดรองเท้าเดินบนหญ้านุ่มๆ เพื่อปลดปล่อย กระแสไฟฟ้าสถิตย์คืนสู่ดิน 4. เก็บผักมาทำกับข้าวทานเอง 5. ศึกษาพืชจาก QR Code ที่มีต้นไม้สูงกว่า 2 เมตร มากกว่า 150 ชนิด 6. เดินเที่ยวชมสวนป่าเกษตรอินทรีย์ 18 ไร่ 7. ให้อาหารน้องวัว โปรยข้าวเปลือกไก่แจ้ 8. เรียนรู้เรื่องกาแฟ การคั่วกาแฟด้วยมือและร่วมด ริกาแฟอินทรีย์ 9. ดำนาอินทรีย์วิถีดั้งเดิม ช่วงเดือนสิงหาคม 10. เก็บผลไม้อินทรีย์สดๆ จากต้น เช่น ลิ้นจี่ มะม่วง มะปราง ตามฤดูกาล	111 ม.6 ต.ม่อนปิน อ.ฝาง นายคณาภรณ์ อนุธรรมเจริญ โทร 095 4535293 Facebook: อัมฮัม โฮมสเตย์ AumhumHomestay&Organic
18	หมู่บ้านท่องเที่ยว ชุมชนบ้านแม่สุนน้อย	1. เรียนรู้พืชผลทางการเกษตร วิธีการปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลไม้ 2. ชม ชิม ช้อป ผลไม้ในสวนโดยเก็บผลผลิตเอง	บ้านแม่สุนน้อย ต.แม่สุน อ.ฝาง นายสารัช ทาราช โทร 088 2512658 Facebook: โฮมสเตย์แม่สุน
19	พอดีฟาร์ม	สัมผัสธรรมชาติเยี่ยมชมแปลงปลูกผักอินทรีย์ เก็บผลผลิตจากสวน	22/1 ม. 1 บ้านแม่ป่าไผ่ ต.แม่คะ อ.ฝาง น.ส.สร้อยลัดดา โพธรรณ โทร 095 6135444 Facebook: Pordee FarmFang
20	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเพียงดิน สันป่าเปา	1. เยี่ยมชมแปลงการปลูกผักอินทรีย์ ฟังการบรรยาย กระบวนการผลิตผักอินทรีย์ 2. นักท่องเที่ยวเก็บผักอินทรีย์มาทำอาหาร 3. การแปรรูปผักเชียงดาการคั่วชาเชียงดาแบบโบราณ ชิมชาเชียงดา	188 ม.1 ต.สันป่าเปา อ.สันทราย น.ส.นภาพร อินสิงห์ โทร 084 614396 Facebook: ไร่เพียงดิน, ผักและผลไม้ ปลอดสารเพียงดิน

ลำดับ	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว และรางวัลที่ได้รับ	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ตั้ง และข้อมูลการติดต่อ
21	ไร่วิยะศรี เมล่อนคาเฟ่ เชียงใหม่	1. แหล่งศึกษาดูงานการปลูกเมล่อนในโรงเรือน 2. การแปรรูปเมล่อน ไอศกรีม บิงซู น้ำปั่น	287 ม.4 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง นายสุทธิวัฒน์ วิยะศรี โทร 090 0048995 Facebook: @melonchiangmai Line: @raiweeyasri
22	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร คนปงยังมา (ปงอินรักษ์ฟาร์มส เตย์)	1. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 2. การทำนาและเกี่ยวข้าว 3. ทำขนมท้องถิ่นช่วงเทศกาล 4. เก็บผักสวนครัวมาทำอาหาร การแปรรูปน้ำเสาวรส และกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการทำเกษตรอินทรีย์	63 ม.1 ต.บ้านปงยังมา อ.หางดง น.ส.ภาพร อินสิงห์ โทร 081 0259679 Facebook: ปงอินรักษ์ ฟาร์มสเตย์
23	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกร บนพื้นที่สูง บ้านแม่ขนิลเหนือ	1. ชม/เรียนรู้การปลูกอโวคาโดคุณภาพดี 2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก อโวคาโด	ต.บ้านปง อ.หางดง นางพิมพ์า เชื้อก่อง โทร 081 2883282
24	กลุ่มผักกะดอย	1. ฐานการเรียนรู้ด้านการปลูกผักอินทรีย์ 2. ฐานการเรียนรู้ด้านการปลูกองุ่นดำไร้เมล็ดและ อโวคาโดสายพันธุ์แฮสส์ 3. ฐานการเรียนรู้ด้านการผลิตเมล่อนและพริกหวานใน โรงเรือน 4. ฐานการเรียนรู้ด้านการผลิตไม้ดอก 5. ฐานการเรียนรู้ด้านการผลิตต้นกล้าผัก 6. ฐานเรียนรู้ด้านโรนาสวนผสม 7. จุดกางเต็นท์ดอยแม่โถ 360 องศา	บ้านขุน ต.บ่อหลวง อ.ฮอด นายธีระพงศ์ ทาห์ล่า โทร 085 0297573 Facebook: ผักกะดอย

ที่มา : รายงานการประชุมตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายชัยวัฒน์ โยธคล) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1 เขตตรวจราชการที่ 15 จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 11 มีนาคม 2567, ข้อมูลโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

2.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดเชียงใหม่ มีเป้าหมายในการส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 42 หมู่บ้าน โดยมีการจัดกลุ่มเป็น 3 โซน ประกอบด้วย 13 หมู่บ้านโซนเหนือ 14 หมู่บ้านโซนกลาง และ 15 หมู่บ้านโซนใต้ ที่เต็มไปด้วยธรรมชาติที่สวยงาม และบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน พร้อมเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีที่แฝงไปด้วยเสน่ห์ที่น่าค้นหา เพื่อสร้างรายได้ให้แก่หมู่บ้านชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ มีการสร้างและพัฒนาอาชีพ โดยเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและบูรณาการหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนเข้ามามีร่วมดำเนินการ สำหรับพื้นที่เป้าหมายหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนพิจารณาคัดเลือกจากหมู่บ้านที่มีความพร้อมทั้งด้านชุมชนมีความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ อัตลักษณ์และ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น เช่น บ้านป่าลั่น หมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และเป็นโฮมสเตย์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ลองมาสัมผัสชีวิตชนบท สินค้า OTOP ของหมู่บ้านจะเป็นพวกน้ำหมักชีวภาพจุลินทรีย์สังเคราะห์ และพืชผักอินทรีย์จากเกษตรผสมผสาน บ้านสหกรณ์ดารี ก่อตั้งโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ วิถีชุมชนเป็นชนพื้นเมืองใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติ สินค้า OTOP ของหมู่บ้านจะเป็นข้าวเก่า ข้าวอินทรีย์ พืชผักอินทรีย์ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ และข้าวกล้อง บ้านปางตันเตื่อ หมู่บ้านที่มีต้นมะเดื่ออายุกว่า 100 ปี วิถีชุมชนชาวบ้านที่นี้จะปลูกใบเมี่ยง ชา และกาแฟ ซึ่งทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน และแปรรูป จากเมื่อก่อนชาวบ้านจะทำการปลูกไร่เลื่อนลอย ปัจจุบันได้หันมาปลูกกาแฟ ลูกท้อ สตรอเบอร์รี่ และแมคคาเดเมีย เพื่อเชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

เป็นโครงการที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก พื้นที่เป้าหมาย 4 หมู่บ้าน แบ่งเป็น 3 โซน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ กษ. 21 หมู่บ้าน ดังนี้

โซนเหนือ

1. บ้านปางเพื่อง ต.ปิงโค้ง อ.เชียงดาว : ผลิตภัณฑ์แปรรูปมะม่วงมหาชนก
2. บ้านแม่เมะ ต.แม่นะ อ.เชียงดาว : เก็บใบชา คั่วชา ยำใบเมี่ยง เส้นทางเดินป่า
3. บ้านแม่สุ่นน้อย ต.แม่สุ่น อ.ฝาง : สวนส้ม
4. บ้านแม่เลา ต.ป่าแป๋ อ.แม่แตง : นาขั้นบันได
5. บ้านเมืองก๊ิด ต.ก๊ิดช้าง อ.แม่แตง : ผลิตภัณฑ์ชาไฟจิต ภูมิปัญญาอนุรักษ์ปูนา การเลี้ยงช้าง ล่องแพเมืองก๊ิด
6. บ้านปางตันเตื่อ ต.แม่ฮ้อย อ.แม่ฮ้อย : กาแฟดอยกลาง ชมการทำเมี่ยง
7. บ้านสหกรณ์ดารี ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว : ศูนย์เกษตรอินทรีย์บ้านสหกรณ์ดารี ข้าวหลามอินพราเรด
8. บ้านวังป้อม ต.เหมืองแก้ว อ.แมริม: ผักปลอดภัยไร้สารพิษ
9. บ้านป่าลั่น ต.บ้านโป่ง อ.พร้าว : เกษตรอินทรีย์ สวนเกษตรผสมผสาน ไร่ฮั่วสมุนไพร
10. บ้านแปกแซม ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง: สถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โซนกลาง

1. บ้านป่าตาล (หางดง) ต.สันผักหวาน อ.หางดง : สมุนไพรลูกประคบ
2. บ้านแม่แดดน้อย ต.แม่แดด อ.กัลยาณิวัฒนา : ชาอัสสัม กาแฟแม่แดด ข้าวดอย ผ้าใยถักขง
3. บ้านแม่รวม ต.ออนเหนือ อ.แม่ออน : เก็บใบเมี่ยง เก็บเมล็ดกาแฟ ยำใบเมี่ยง
4. บ้านอมลอง ต.แม่สาบ อ.สะเมิง : ไร่เก็กฮวย แปรรูปลูกหญ้าหวาน การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากดอกเก็กฮวย
5. บ้านดอยปุย ต.สุเทพ อ.เมืองเชียงใหม่ : กาแฟดอยปุย

โซนใต้

1. บ้านยางเปาเหนือ ต.อมก๋อย อ.อมก๋อย: สวนเกษตรอินทรีย์
2. บ้านดงป่าจั่ว ต.มะขุนหวาน อ.สันป่าตอง: ผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากหามายู สมุนไพรกระเทียมดำ
3. บ้านวังขามป้อม ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ: การเลี้ยงปลาในกระชัง ทุ่งดอกดาวเรือง
4. บ้านแม่ปาน ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม: สวนเกษตรอินทรีย์ นาขั้นบันไดป่าบางเปียง

5. บ้านแม่ฮ่องกลาง ต.แม่ก้า อ.สันป่าตอง : สวนลำไยพันธุ์แก้วยี

6. บ้านใหม่หนองหอย ต.สันติสุข อ.ดอยหล่อ : การปลูกและแปรรูปสมุนไพร ลูกประคบ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ 2564

2.9 เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

2.9.1 สหกรณ์การเกษตร

ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
<u>สหกรณ์ภาคการเกษตร</u>	144	215,033
สหกรณ์การเกษตร	137	189,489
สหกรณ์ประมง	-	
สหกรณ์นิคม	7	11,779
<u>สหกรณ์นอกภาคการเกษตร</u>	101	166,120
สหกรณ์ออมทรัพย์	25	87,280
สหกรณ์ร้านค้า	3	13,160
สหกรณ์บริการ	28	9,095
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	45	56,585
รวม	245	381,153

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2567

2.9.2 กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ปี 2567

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้านการเกษตร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองเชียงใหม่	2	21	10	101	3	85	56	793
จอมทอง	4	40	4	40	4	107	106	2,080
แม่แจ่ม	5	62	2	20	3	63	138	2,280
เชียงดาว	4	59	6	91	3	68	101	1,517
ดอยสะเก็ด	7	82	13	156	2	33	83	1,436
แม่แตง	7	75	11	143	4	94	129	2,075
แมริม	3	48	8	132	4	109	81	1,271
สะเมิง	8	80	19	191	2	20	106	1,428

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้านการเกษตร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
ฝาง	9	97	4	40	2	20	165	2,959
แม่อาย	2	20	7	70	3	41	76	1,313
พร้าว	6	70	6	66	2	28	73	1,305
สันป่าตอง	11	116	80	862	2	20	186	3,000
สันกำแพง	7	70	15	158	6	116	161	1,992
สันทราย	6	71	25	256	4	90	122	1,658
หางดง	5	50	16	179	3	32	86	1,245
ฮอด	6	60	12	122	4	43	51	650
ดอยเต่า	10	162	4	40	2	38	48	847
อมก๋อย	3	31	3	31	3	47	46	675
สารภี	3	30	26	260	1	22	68	1,015
เวียงแหง	4	41	3	30	1	15	37	755
ไชยปราการ	3	44	2	25	2	31	17	299
แม่วาง	5	71	13	146	4	68	101	1,537
แม่ออน	1	16	5	50	1	33	61	789
ดอยหล่อ	7	145	7	78	5	78	54	780
กัลยาณิวัฒนา	3	30	3	30	1	14	41	245
รวม	131	1,591	304	3,317	71	1,309	2,193	33,944

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2567

2.9.3 แปลงใหญ่ ปี 2567

จังหวัดเชียงใหม่ มีแปลงใหญ่ทั้งสิ้น 160 แปลง ดังนี้

อำเภอ	จำนวน	ชนิดสินค้า								
		ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก/ สมุนไพร	ไม้ดอก ไม้ประดับ	แมลง เศรษฐกิจ	ปศุสัตว์	ประมง
กัลยาณิวัฒนา	1				กาแฟ 1					
จอมทอง	5			ลำไย 3		ผักสลัด 1			ไก่พื้นเมือง 1	
เชียงดาว	5			มะม่วง 2 ลำไย 1	ยางพารา 1	กระเทียม 1				
ไชยปราการ	8	2		ลำไย 2 มะม่วง 1	กาแฟ 1 ยางพารา 1				โคนม 1	
ดอยเต่า	6			ลำไย 4		หอมแดง 1			โคเนื้อ 1	
ดอยสะเก็ด	6	3	ถั่วลิสง 1		กาแฟ 1			ผึ้งโพรง 1		
ดอยหล่อ	4			ลำไย 2 มะม่วง 2						
ฝาง	16	2	มันฝรั่ง 1 มันเทศ 1	ลำไย 2 มะม่วง 1 ลิ้นจี่ 1 ส้มสายน้ำผึ้ง 1	ยางพารา 1	กระเทียม 2 หอมหัวใหญ่ 3 หอมแบ่ง 1				
พร้าว	9	2		ลำไย 5 มะม่วง 1	ยางพารา 1					
เมืองเชียงใหม่	1				กาแฟ 1					
แม่แจ่ม	4			ลำไย 1 พลับ 1 อาโวคาโด 1	ยางพารา 1					
แม่แตง	12	3	ถั่วเหลือง 1	ลำไย 4 เงาะ 2 กล้วยหอม 1		กระเทียม 1				
แมริม	10	2		ลำไย 2 ลิ้นจี่ 1 อาโวคาโด 1		ผักไฮโดรโป นิกส์ 1	กุหลาบ ตัดดอก 1 ไม้ตัดดอก 1 เบญจมาศ 1			
แม่วาง	9	1		ลำไย 4 อาโวคาโด 1		พืชผัก 1		ผึ้งพันธุ์ 1	โคนม 1	
แม่ออน	4				กาแฟ 1			ผึ้งโพรง 1	โคนม 2	
แม่อาย	7	3		มะม่วง 1	กาแฟ 1 ยางพารา 1			ผึ้งพันธุ์ 1		

อำเภอ	จำนวน	ชนิดสินค้า								
		ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก/ สมุนไพร	ไม้ดอก ไม้ประดับ	แมลง เศรษฐกิจ	ปศุสัตว์	ประมง
เวียงแหง	3			มะม่วง 2		กระเทียม 1				
สะเมิง	6	1	ถั่วลิสง 1	สตอเบอรี่ 1 กล้วยน้ำว้า 1	ชา 1	กระเทียม 1				
สันกำแพง	6	3						ชันโรง 1 จิ้งหรีด 1	โคนม 1	
สันทราย	8	2	มันฝรั่ง 1	ลำไย 2 มะม่วง 1					ไก่พื้นเมือง 1	ปลานิล 1
สันป่าตอง	9	4	ถั่วเหลือง 1	ลำไย 3				ผึ้งพันธุ์ 1		
สารภี	9			ลำไย 7				ผึ้งพันธุ์ 1	โคนม 1	
หางดง	6	1		ลำไย 4					ไก่ไข่ 1	
อมก๋อย	2				กาแฟ 1	ขมิ้นชัน 1				
ฮอด	4			ลำไย 2 อาโวคาโด 1		พืชผัก 1				

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ 16 มกราคม 2568

2.9.4 อาสาสมัครเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

อำเภอ	ครูบัญชี	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	คช.ยาง	อาสาสมัคร สปก.	อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์	อาสาสมัครสัตว์	อาสาสมัครหลวง	อาสาสมัครสหกรณ์	อาสาสมัครชลประทาน	ชาวอาสา	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตรอาสา	ใหม่อาสา	Qอาสา	รวมสาขา(นับซ้ำ)	รวมบุคคล(ไม่นับซ้ำ)	อกม.
เมือง	1	75	0	1	1	0	0	65	2	3	1	0	65	4	0	0	218	192	45
จอมทอง	6	102	6	1	0	13	0	76	5	2	8	0	191	34	0	1	445	405	103
แม่แจ่ม	3	104	0	1	3	4	0	59	3	0	1	0	106	32	1	0	317	267	106
เชียงดาว	1	83	5	1	2	18	0	60	4	5	3	1	128	0	0	0	311	271	83
ดอยสะเก็ด	2	112	2	1	0	0	0	49	34	6	19	0	112	0	0	1	338	297	112
แม่แตง	8	120	5	1	0	32	0	103	2	4	11	1	338	0	1	1	627	540	131
แมริม	2	92	1	1	0	5	0	148	3	15	9	1	126	0	0	1	404	340	92
สะเมิง	1	44	1	1	0	0	0	48	3	5	0	1	44	0	0	2	150	126	44
ฝาง	4	122	0	1	3	0	0	18	6	1	2	1	119	134	3	0	414	359	119
แม่อาย	1	86	2	1	0	5	0	19	3	0	4	0	95	31	0	1	248	224	95
พร้าว	2	109	3	1	6	0	0	42	10	8	7	1	196	26	0	0	411	353	109
สันป่าตอง	1	118	2	1	0	0	0	56	2	5	16	0	142	3	0	1	347	297	120

อำเภอ	ครูบุญชี	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	ครูยาง	อาสาสมัคร สปก.	อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์	อาสาสมัครสัตว์	อาสาสมัครหลวง	อาสาสมัครสหกรณ์	อาสาสมัครชลประทาน	ชาวอาสา	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตรอาสา	ใหม่อาสา	Q อาสา	รวมสาขา(นับซ้ำ)	รวมบุคคล(ไม่นับซ้ำ)	อกม.
สันกำแพง	3	98	1	1	0	15	0	93	4	4	18	0	100	0	0	0	337	285	100
สันทราย	5	124	0	1	1	0	0	100	7	5	23	0	122	0	0	1	389	344	122
หางดง	1	111	2	1	0	0	0	9	10	3	11	0	109	30	0	1	288	322	109
ฮอด	0	60	2	1	0	2	0	13	9	5	0	0	63	9	0	1	165	181	61
ดอยเต่า	0	43	2	1	0	7	0	98	8	4	7	0	43	6	1	0	220	201	43
อมก๋อย	1	94	0	1	0	0	0	32	5	0	0	0	95	0	0	0	228	198	95
สารภี	4	106	7	1	0	0	0	47	3	6	9	0	106	4	0	1	294	242	106
เวียงแหง	1	23	2	1	0	0	0	24	2	2	1	0	27	0	0	0	83	62	23
ไชยปราการ	4	45	0	1	2	5	0	13	4	2	3	0	44	7	0	1	131	119	44
แม่อาย	1	56	4	1	0	9	0	17	4	4	1	0	58	6	0	2	163	147	58
แม่ออน	1	50	2	1	0	3	0	56	6	2	2	0	49	0	1	0	173	155	49
ดอยหล่อ	10	53	3	1	0	19	0	140	3	2	4	0	63	2	1	2	303	259	54
กัลยาณิวัฒนา	0	22	0	2	0	0	0	25	2	0	0	0	22	0	0	0	73	65	22
รวมทั้งสิ้น	63	2,052	52	26	18	137	0	1,410	144	93	160	6	2,563	328	8	17	7,077	6,251	2,045

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ พฤศจิกายน 2567

2.9.5 ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงาน	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	4,250	470
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่	3,121	50
สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่	-	-
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	60	-
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	-	7
ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่	301	2
กยท.จ.เชียงใหม่	30	-
รวม	7,732	519

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2568

2.10 การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

2.10.1 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร : สินค้าพืช

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
การตรวจรับรองมาตรฐาน GAP		
ลำไย	แปลง	14,635
ทุเรียน	แปลง	34
มังคุด	แปลง	5
หน่อไม้ฝรั่ง	แปลง	5
กระเจี๊ยบเขียว	แปลง	26
ข้าวโพดฝักอ่อน	แปลง	154
ส้มโอ	แปลง	46
ลิ้นจี่	แปลง	345
มะขาม	แปลง	9
มะม่วง	แปลง	1,818
ชิง	แปลง	21
พริก	แปลง	252
มะพร้าวอ่อน	แปลง	19
ลองกอง	แปลง	8
สับปะรด	แปลง	7
เงาะ	แปลง	131
กาแฟ	แปลง	1,287
ถั่วลิสง	แปลง	43
ถั่วเหลืองฝักสด	แปลง	844
ส้มเปลือกกล่อน	แปลง	138
กลุ่มพืชตระกูลกะหล่ำ	แปลง	5,123
กลุ่มพืชตระกูลถั่ว	แปลง	1,165
กลุ่มพืชผักตระกูลมะเขือ	แปลง	846
กลุ่มพืชตระกูลแตง	แปลง	1,102
กลุ่มพืชสมุนไพร	แปลง	1,247
ข้าวโพดหวาน	แปลง	750
กล้วย	แปลง	196
อื่นๆ	แปลง	13,672

การตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์		
กาแฟ	แปลง	233
ชา	แปลง	150
ผสมผสาน	แปลง	130
พืชผัก	แปลง	334
ไม้ดอก	แปลง	1
ไม้ผล	แปลง	3
สมุนไพร	แปลง	33
เห็ด	แปลง	2

ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 ข้อมูล ณ ตุลาคม 2567

2.10.2 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร : สินค้าปศุสัตว์

มาตรฐานฟาร์ม	หน่วยนับ	จำนวน
GAP	ฟาร์ม	1,421
เกษตรอินทรีย์	ฟาร์ม	6
	แปลง (พืชอาหารสัตว์)	1

ที่มา : กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์, กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูล มกราคม 2568)

2.10.3 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร : สินค้าประมง

มาตรฐานฟาร์ม	หน่วยนับ	จำนวน
GAP	ฟาร์ม	128

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2567

3. งบประมาณ ปี 2567 รวมทั้งสิ้น775,880,373..... ล้านบาท ประกอบด้วย

3.1 งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base) งบประมาณ 775,880,373 บาท

โครงการตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประจำปีไตรมาสที่ 4 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 ของส่วนราชการทั้งหมด 25 หน่วยงาน แผนงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติ 302 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 775,880,373 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายแล้ว 81,115,534 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.45

ลำดับ	กรม/ส่วนราชการเทียบเท่า	งาน/โครงการ (5.1)	งบประมาณ (5.2)	ผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน	
				เบิกจ่าย	ร้อยละ
1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	1 (งบ จว/กลุ่ม จว)	1,445,000	1,445,000	100.00
		9 (งบปกติ)	3,242,950	1,047,905	32.31
2	ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคเหนือ	1	0	0	0.00
3	โครงการชลประทานเชียงใหม่	22	256,802,088	10,874,588	4.23
4	สำนักชลประทานที่ 1	9	338,564,714	42,492,624	12.55
5	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7	26	5,567,090	681,477	12.24
6	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่	7	680,200	41,410	6.09
7	สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่	11	1,738,950	329,401	18.94
8	สำนักงานปศุสัตว์เขต 5	11	8,108,540	2,440,025	30.09
9	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่	21	17,053,860	7,440,632	43.63
10	สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่	18	51,299,020	2,231,728	4.35
11	สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 6	1	316,000	0	0.00
12	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1	12	6,413,900	1,112,830	17.35
13	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน)	5	392,450	211,700	53.94
14	ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่	2	127,000	26,150	20.59
15	ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดเชียงใหม่	2			0.00
16	สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	2 (งบ จว/กลุ่ม จว)	3,948,900	0	0.00
		19 (งบปกติ)	7,837,118	210,930	2.69
17	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง)	11	1,096,000	92,916	8.48
18	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	21	27,945,839	7,085,118	25.35
19	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่	17 (กองทุน สปก.)	5,188,165	484,696	9.34
		9 (งบปกติ)	3,208,020	516,343	16.10
20	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1	10	12,948,700	197,103	1.52
21	การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่	2	197,700	0	0.00

ลำดับ	กรม/ส่วนราชการเทียบเท่า	งาน/โครงการ (5.1)	งบประมาณ (5.2)	ผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน	
				เบิกจ่าย	ร้อยละ
22	ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ (สันป่าตอง)	14	9,065,150	1,736,382	19.15
23	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเชียงใหม่		0	0	0.00
24	ศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง	13	2,241,019	220,600	9.84
25	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่	27	11,897,000	1,640,975	13.79
	รวม	302	775,880,373	81,115,534	10.45

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2567

3.2 งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base) ดังนี้

1) งบจังหวัด ปี 2568 : รวม 2 โครงการ 4 กิจกรรมหลัก งบประมาณรวม 56,683,900 บาท

จำแนกเป็น งบดำเนินงาน 4,683,900 บาท งบลงทุน 52,000,000 บาท งบรายจ่าย - บาท ผลการเบิกจ่าย

- บาท คิดเป็นร้อยละ - ประกอบด้วย

ลำดับ	โครงการ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่ายแล้ว (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (52,000,000 บ.)	กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	52,000,000		แขวงทางหลวงชนบทเชียงใหม่
		กิจกรรมย่อย 1 ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนวงแหวนอ้อมก้อย กม.98+400 - กม. 105+892 แยกทางหลวงหมายเลข 1099 บ้านดง อำเภอมก้อย จังหวัดเชียงใหม่ 7.482 กม.	40,000,000		
		กิจกรรมย่อยที่ 2 ปรับปรุงเส้นทางโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรโครงการหลวงหนองเขียว อ.เชียงดาว จ. เชียงใหม่ ระยะทาง 3.32กม.	12,000,000		
2	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรเพิ่มมูลค่าสู่การเป็นเมืองสุขภาพระดับโลก (4,683,900 บ.)	กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาศักยภาพการผลิตพลับคุณภาพสู่เกษตรมูลค่าสูง จังหวัดเชียงใหม่	956,000		สนง.เกษตรจังหวัดเชียงใหม่
		กิจกรรมย่อย 1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตพลับคุณภาพ เพื่อยกระดับสู่เกษตรมูลค่าสูง	470,000		

ลำดับ	โครงการ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่ายแล้ว (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
		กิจกรรมย่อย 2 การเพิ่มมูลค่าปลั้วและพัฒนาช่องทางการตลาด	486,000		
		กิจกรรมหลัก 2 ยกระดับการผลิตอะโวคาโดคุณภาพและสร้างมูลค่า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	2,992,900		สนง.เกษตรจังหวัดเชียงใหม่
		กิจกรรมย่อย 1 ยกระดับคุณภาพและพัฒนาการผลิตอะโวคาโดให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้หลักการการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1,225,200		
		กิจกรรมย่อย 2 เพิ่มมูลค่าอะโวคาโดเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	1,229,200		
		กิจกรรมย่อย 3 พัฒนาและเชื่อมโยงสวนอะโวคาโดกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	538,500		
		กิจกรรมหลัก 3 พัฒนาพันธุ์พืชเศรษฐกิจบนพื้นที่สูง เพื่อเพิ่มผลผลิตและสร้างมูลค่า	735,000		ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่
		กิจกรรมย่อย 1 พัฒนาและขยายสายพันธุ์กาแฟและมะแขว่นสายพันธุ์ดี	76,500		
		กิจกรรมย่อย 2 พัฒนาระบบการปลูกและมะแขว่นพันธุ์ดี	76,500		
		กิจกรรม 3 สร้างแปลงต้นแบบและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การผลิตกาแฟและมะแขว่นพันธุ์ดี	582,000		
รวม 2 โครงการ 4 กิจกรรมย่อย 10 กิจกรรมย่อย			56,683,900		

2) งบกลุ่มจังหวัด ปี 2567 : รวม 2 โครงการ/4 กิจกรรมย่อย งบประมาณรวม 8,310,500 บาท

รวมทั้งสิ้น 8,310,500 บาท ผลการเบิกจ่าย 7,265,523 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.43 จำแนกเป็น
งบดำเนินงาน 8,310,500 บาท งบลงทุน.....บาท งบรายจ่าย.....บาท ประกอบด้วย

ลำดับ	โครงการ	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่ายแล้ว (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1	โครงการยกระดับเกษตร อาหาร สุขภาพ และการ เรียนรู้ตลอดชีวิตของทุก ช่วงวัยสู่เมืองแห่ง ความสุขและความยั่งยืน	ยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่สู่ การเป็นผู้ประกอบการสมัยใหม่ด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	4,850,000	3,967,576	สนง.เกษตรจังหวัด เชียงใหม่
2	โครงการพัฒนาล้านนา เมืองเกษตรสมดุล สร้างสรรค์	1. การเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ คุณภาพดีของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1	850,200	749,472	สนง.ปศุสัตว์เขต 5
		2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การ แปรรูปน้ำผึ้งคุณภาพสูงล้านนา	310,300	248,475	
		3. Lanna Agriculture Market and Business Matching Festival **รับงบเหลือจ่าย ปี 67**	2,300,000	2,300,000	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด เชียงใหม่ ร่วมกับ สนง.เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ลำพูน
รวม 2 โครงการ/ 4 กิจกรรมย่อย			8,310,500	7,265,523	

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญ (สถานการณ์ปัจจุบัน)

4.1 สถานการณ์น้ำปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568)

● สภาพอากาศ :

ปรากฏการณ์เอลนีโญ ยังอยู่ในสภาวะลาเนียญาจะต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนด้วยความ
น่าจะเป็นร้อยละ 59 จากนั้นมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะปกติในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2568

ในช่วงวันที่ 26-29 มี.ค 68 อากาศร้อนโดยทั่วไปกับมีฟ้าหลัวและมีอากาศร้อนจัดบางพื้นที่ โดยมีฝนฟ้า
คะนอง ร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงบางแห่ง

สภาพฝน : จ.เชียงใหม่ อ.เมือง 0 มม. จ.ลำพูน อ.เมือง 0 มม. และ จ.แม่ฮ่องสอน อ.แม่สะเรียง 0 มม.

● สถานการณ์น้ำท่า : ปริมาณน้ำท่าในแม่น้ำสายหลักและแม่น้ำสาขามี **แนวโน้มลดลง**

- แม่น้ำปิง ต้นน้ำ P.20 (อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่) 4.50 cms. (2%) กลางน้ำ P.103 (อ.เมือง จ.
เชียงใหม่) 26.90 cms. (6%)

*** ปตร.ท่าวังตาล มีการควบคุมระดับน้ำ ส่งผลให้ P.1 มีปริมาณน้ำเหลือ จึงใช้สถานี P.103 เป็นตัวแทนใน
การวัดระดับแทน***

ปลายน้ำ P.73A (อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่) 1.70 cms. (1%)

- น้ำแม่กวัง P.5 (สะพานท่านาง อ.เมือง จ.ลำพูน) ปริมาณน้ำ 18.30 cms. (17%)
- น้ำปาย Sw.5A ปริมาณน้ำ 48.50 cms. (7%)

- สถานการณ์น้ำในเขต สขป.1 : หน่วย ล้าน ลบ.ม.

โครงการ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ รณก.	น้ำวันนี้		ปี 59 (น้ำน้อย)		คาดการณ์		หมายเหตุ
			ปริมาณ	%	ปริมาณ	%	ปริมาณ	%	
เขื่อนแม่งัด	1	265	255	81	49	18	132	50	อยู่ในเกณฑ์ควบคุม
เขื่อนแม่งาว	1	263	151	57	27	10	130	49	อยู่ในเกณฑ์ควบคุม
ขนาดกลาง	19	139	91	66	21	17	-	-	
ขนาดเล็ก	190	100	60	60	24	23	-	-	
รวม	211	767	518	68	121	16	-	-	-

- ฝ่ายแม่แตง ปริมาณน้ำท่า 7.019 cms. เข้าคลอง 7.019 cms. (ปี 63 / 1.676 cms.)

- การบริหารจัดการน้ำ : ได้บริหารจัดการน้ำตาม 8 มาตรการรับมือฤดูแล้ง 2567/68 ของ กนช. ดังนี้

- การวางแผนการเพาะปลูกพืช และจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี 2567/68 แผน 345,558 ไร่ / ผล 362,302 ไร่ (105%) ความต้องการใช้น้ำ 612.711 ล้าน.ลบ.ม. ผลจัดสรรน้ำ 539.326 ล้าน ลบ.ม.
- เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรในเขตพื้นที่โครงการฯ 70 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่ 23 ธ.ค. 67 – 31 พ.ค. 68 ผลการส่งน้ำสะสมตั้งแต่ 23 ธ.ค. 67 - ปัจจุบัน 32.355 ล้าน ลบ.ม.
- เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล สนับสนุนพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำปิงจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน 85 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่ 2 ม.ค. 68 – ปัจจุบัน 47.768 ล้าน ลบ.ม.
- เขื่อนแม่งาวอุดมธารา ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรในเขตพื้นที่โครงการฯ 98 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่ 20 ธ.ค. 67 – 30 เม.ย 68 ผลการส่งน้ำสะสมตั้งแต่ 20 ธ.ค. 67 - ปัจจุบัน 78.222 ล้าน ลบ.ม.
- การบริหารจัดการการน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง : ได้วางแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนของแต่ละโครงการของแต่ละโครงการ (บริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำเชิงเดียว)
- การเตรียมเครื่องจักรเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยแล้ง : เตรียมความพร้อมเครื่องสูบน้ำ ทั้งหมด 59 เครื่อง , เครื่องจักรกล สนับสนุนอื่นๆ 39 หน่วย ติดตั้งเครื่องสูบน้ำแล้ว 3 เครื่อง ปริมาณน้ำสูบน้ำสะสม 421,000 ลบ.ม.
- กิจกรรมและมาตรการอื่น ๆ เพื่อรับสถานการณ์ :

1. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงข้อมูลสถานการณ์น้ำ / แผนบริหารจัดการน้ำฤดูฝน ปี 2567/68 ผ่านช่องทางต่าง ๆ : การประชุมร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ/หน่วยราชการ/องค์กรต่าง ๆ การแจ้งข้อมูลผ่านเว็บไซต์/ไลน์กลุ่ม การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ฯลฯ รวม 670 ครั้ง

2. การกำจัดวัชพืชในทางน้ำ : ปี 2567/68 ได้ดำเนินการกำจัดวัชพืช 7 รายการ ผลการกำจัดวัชพืช 34,160 ต้น (36%)

3. การบริหารจัดการแก้มลิงเพื่อช่วยบรรเทาภัยแล้ง สขป.1 ได้ดำเนินการโครงการแก้มลิงที่อยู่ในเขตพื้นที่โครงการส่งน้ำฯ แม่แตง เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำรอง จำนวน 7 แห่ง ความจุเก็บกักรวม 3.959 ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 7.760 ล้าน ลบ.ม. (ประมาณร้อยละ 44 ของความจุเก็บกัก)

- สถานการณ์อุทกภัย: ไม่มีสถานการณ์

4.2 สถานการณ์สินค้าเกษตรและราคา

สถานการณ์การผลิตพืชที่ออกสู่ท้องตลาดในเดือนกุมภาพันธ์ 2568 คือ หอมหัวใหญ่ ออกสู่ตลาดแล้ว 16.65% พื้นที่เพาะปลูก 5,378 ไร่ ผลผลิต 25,222 ตัน เก็บเกี่ยวแล้ว 4,200 ตัน คงเหลือ 21,022 ตัน ราคาคงที่ ส้มสายน้ำผึ้ง ออกสู่ตลาดแล้ว 96.50% พื้นที่เพาะปลูก 34,476 ไร่ ผลผลิต 118,458 ตัน เก็บเกี่ยวแล้ว 114,312 ตัน คงเหลือ 4,146 ตัน ราคาเพิ่มขึ้น สตรอว์เบอร์รี ออกสู่ตลาดแล้ว 76.46% พื้นที่ให้ผลผลิต 7,255.5 ไร่ ผลผลิต 17,674 ตัน เก็บเกี่ยวแล้ว 13,513 ตัน คงเหลือ 4,161 ตัน ราคาคงที่ สถานการณ์ราคาของส้มสายน้ำผึ้งและสตรอว์เบอร์รี ในปีนี้เป็นที่พอใจของเกษตรกร ทำให้ไม่มีปัญหาในด้านราคา

ตลาดสินค้าเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ ส้มสายน้ำผึ้งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ขณะนี้อยู่ในช่วงปลายฤดูเก็บเกี่ยว ราคาจำหน่ายยังอยู่ในระดับที่ดี แสดงถึงความต้องการของตลาดที่ต่อเนื่อง มันสำปะหลัง มีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเป็น 9,400 ไร่ และให้ผลผลิตประมาณ 31,000 ตัน กำลังทยอยออกสู่ตลาด ในพื้นที่อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่เมาะ และอำเภอฝาง ราคาดังกล่าวในปีต่ำกว่าปีก่อน ราคาปัจจุบัน กิโลกรัมละ 2 บาท ถือว่าอยู่ในระดับที่ไม่ดีนัก กระเทียมของจังหวัดเชียงใหม่เริ่มออกสู่ตลาดแล้วประมาณ 5% ของผลผลิตทั้งหมด โดยมีราคาจำหน่าย 17 - 18 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านหอมแดงที่ปลูก ในอำเภอแม่แจ่ม อำเภอไชยปราการ และอำเภอสะเมิง เริ่มทยอยออกสู่ตลาด โดยราคาขายอยู่ที่ 10 - 12 บาท ต่อกิโลกรัม ขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิต หอมหัวใหญ่ที่ปลูกในอำเภอแม่เมาะ อำเภอสันป่าตอง อำเภอฝาง และอำเภอพร้าว ราคาปัจจุบันกิโลกรัมละ 11 บาท ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ด้วยสถานการณ์ราคาสินค้าเกษตร ที่มีความผันผวน

จังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับกรมการค้าภายใน ได้ดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร โดยประสานงานกับผู้รับซื้อเพื่อเข้ามาแทรกแซงตลาดและกระตุ้นราคาผลผลิต โดยจะเริ่มดำเนินการรับซื้อในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568 ทั้งนี้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบสามารถแจ้งให้ผู้รับซื้อเข้ามารับซื้อผลผลิตได้ในพื้นที่ของตน

นอกจากมาตรการเร่งด่วนดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงเดินหน้าส่งเสริมการตลาดและเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ซื้อ เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าให้กับเกษตรกร ตลอดจนติดตามสถานการณ์ราคาสินค้าเกษตร อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมและมีรายได้ที่มั่นคงยิ่งขึ้น

5. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

5.1 ภัยธรรมชาติ

1. ภาพรวมสถานการณ์การเกิดอุทกภัย ด้านการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ ช่วงระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม 2567 จังหวัดเชียงใหม่เกิดสถานการณ์อุทกภัย ส่งผลกระทบด้านการเกษตรในพื้นที่ 22 อำเภอ ดังนี้

1.1 ด้านพืช : มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 22 อำเภอ 196 ตำบล เกษตรกร 11,197 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 38,164.50 ไร่ (ข้าว 25,565.75 ไร่, พืชไร่-พืชผัก 6,604.00 ไร่ และไม้ผล-ไม้ยืนต้น 5,994.75 ไร่)

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2567

1.2 ด้านประมง : มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 13 อำเภอ 55 ตำบล เกษตรกร 708 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 513.922 ไร่ 3,753.00 ตารางเมตร

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2567

1.3 ด้านปศุสัตว์ : มีพื้นที่ประสบภัย จำนวน 16 อำเภอ 70 ตำบล เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 5,991 ราย รวมปศุสัตว์ได้รับผลกระทบ จำนวน 419,183 ตัว แปลงพืชอาหารสัตว์ จำนวน 213 ไร่ และคาดว่าจะมี สัตว์ตาย/สูญหาย จำนวน 10 อำเภอ 15 ตำบล เกษตรกร 54 ราย รวมปศุสัตว์ตาย/สูญหาย 36,500 ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2568

2. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย

2.1 ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. 2562

ในภาพรวมของจังหวัด ใช้วงเงินให้การช่วยเหลือทั้งสิ้น 11,325,234.90 บาท ใน 22 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 1,466 ราย จำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1.1 ด้านพืช

ในภาพรวม มีเกษตรกรที่เข้าหลักเกณฑ์ได้รับการเยียวยา ใน 22 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 1,173 ราย พื้นที่ จำนวน 4,479.58 ไร่ งบประมาณ 8,782,363.90 บาท ในภาพรวมอยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือ

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2567

2.1.2 ด้านประมง

ในภาพรวม มีเกษตรกรที่เข้าหลักเกณฑ์ได้รับการเยียวยา ใน 14 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 254 ราย พื้นที่เลี้ยงในบ่อ 205.26 ไร่ และพื้นที่เลี้ยงในกระชัง 1,500 ตารางเมตร งบประมาณ จำนวน 1,513,091.00 บาท

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2567

2.1.3 ด้านปศุสัตว์

ในภาพรวมด้านปศุสัตว์ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ประสบภัย จำนวน 16 อำเภอ และมีสัตว์ เลี้ยงของเกษตรกร ได้รับผลกระทบ (สัตว์ ตาย/สูญหาย) จำนวน 8 อำเภอ เกษตรกร จำนวน 54 ราย สัตว์เลี้ยง จำนวน 36,500 ตัว แปลงพืชอาหารสัตว์ จำนวน 213 ไร่ และที่เข้าหลักเกณฑ์ได้รับการเยียวยาให้ความช่วยเหลือ เกษตรกร จำนวน 35 ราย สัตว์เลี้ยง จำนวน 5,089 ตัว แปลงหญ้า จำนวน 1 ไร่ งบประมาณ จำนวน 1,029,780 บาท

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2568

2.2 มาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การลดขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 โดย ลดระยะเวลาขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรใหม่ ไม่เกิน 90 วัน

2.3 อัตราการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564

การช่วยเหลือ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ		
หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564		
พืช ไม่เกินครัวเรือนละ 30 ไร่ หน่วย: ไร่		
ข้าว ไร่ละ 1,340 บาท	พืชไร่และพืชผัก ไร่ละ 1,980 บาท	ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่นๆ ไร่ละ 4,048 บาท

การช่วยเหลือ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ		
หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564		
ประมง ไม่เกินรายละ 5 ไร่ หน่วย: ไร่		
กุ้ง/หอยทะเล ไร่ละ 11,780 บาท ไม่เกินรายละ 5 ไร่	ปลาทุกชนิด/สัตว์น้ำอื่น ไร่ละ 4,682 บาท ไม่เกินรายละ 5 ไร่	กระชัง/บ่อซีเมนต์ ตรม. ละ 368 บาท ไม่เกินรายละ 80 ตรม.

การช่วยเหลือ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ		
หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564		
ด้านปศุสัตว์		
เป็ดเนื้อ/เป็ดเทศ ตัวละ 30 - 80 บาท (ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว)	ไก่ไข่/เป็ดไข่ ตัวละ 30 - 100 บาท (ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว)	ไก่เนื้อ ตัวละ 20 - 50 บาท (ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว)
นกกระทา ตัวละ 10 - 30 บาท (ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว)	นกกระเจ๊กเทศ ตัวละ 2,000 บาท (ไม่เกินรายละ 10 ตัว)	ห่าน ตัวละ 100 บาท (ไม่เกินรายละ 300 ตัว)

1) การเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูสำคัญ

- ไม่พบปัญหาข้อร้องเรียน

2) สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

- ไม่พบปัญหาสถานการณ์โรคระบาดสัตว์

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2568

6. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข**6.1 รายงานผลการให้บริการศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่**

(สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568)

ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีที่ตั้งศูนย์หลัก ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันรับเรื่องร้องเรียนแล้ว จำนวน 505 เรื่อง/รายการ โดยได้ดำเนินการเสร็จสิ้น จำนวน 503 เรื่อง/รายการ คิดเป็นร้อยละ 99.60 อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 1 เรื่อง/รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.20 และเกินกำหนด จำนวน 1 เรื่อง/รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.20 (ดำเนินการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว)

สัดส่วนช่องทางการรับเรื่อง จำแนกเป็น ขอรับบริการด้วยตนเอง จำนวน 503 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 99.59 และผ่านระบบสารบรรณ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.41 โดยสามารถจำแนกตามกรม ได้ดังนี้

กรม	จำนวน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	489	96.93
2. กรมประมง	4	0.77
3. กรมชลประทาน	4	0.77
4. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	3	0.58
5. กรมปศุสัตว์	2	0.38
6. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	1	0.19
7. กรมพัฒนาที่ดิน	2	0.38
รวม	505	100.00

6.2 ปัญหาที่ดินทำกิน

เกษตรกรและผู้ยากจนที่ประสบปัญหาด้านหนี้สินและที่ดินทำกินได้ยื่นเรื่องขอความช่วยเหลือจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ไล่ หรือ ไล่ถอนที่ดินคืนจากการขาย ผากหรือจำนอง เพื่อชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อซื้อคืนที่ดินที่ได้สูญเสียสิทธิ เพื่อซื้อที่ดินตามสิทธิแห่งกฎหมาย

ว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ปัจจุบันมีเกษตรกรและผู้ยากจนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนฯ แล้ว จำนวน 113 ราย เป็นเงิน 42,439,272 บาท

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2567 มีเกษตรกรและผู้ยากจนได้ถูกฟ้องดำเนินคดียึดทรัพย์ (ที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย) ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้กับเจ้าหนี้ สถาบันการเงิน หรือ เจ้าหนี้ในระบบ มายื่นเรื่องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 77 ราย เป็นเงิน 110,856,645 บาท

ผลการปฏิบัติงาน : ไม่มีผู้ผ่านการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ เนื่องจาก กระแสเงินสดติดลบ ที่ดินหลักประกันไม่เพียงพอ หรือเป็นบุคคลค้ำประกัน มาจากการสืบทอด ซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกองทุนหมุนเวียนฯ

6.3 ปัญหาหนี้สิน

กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกพืชกระท่อมที่ได้รับผลกระทบจากการเข้าทำสัญญาปลูกพืชกระท่อมกับบริษัท ไทยเฮอร์บ จำกัด (เกษตรพันธสัญญา) โดยบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นคู่สัญญา

การแก้ไขปัญหา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการสำรวจจำนวนเกษตรกร ที่ประสงค์เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามระบบเกษตรพันธสัญญา โดยพบว่าเกษตรกรที่ทำสัญญากับ บริษัท ไทยเฮอร์บ จำกัด จำนวน 3 ราย ในพื้นที่อำเภอสารภี อำเภอฝาง และอำเภอเชียงดาว

ผลการปฏิบัติงาน : เกษตรกรที่ปลูกพืชกระท่อมกับบริษัท ไทยเฮอร์บ จำกัด จำนวน 3 ราย ได้แจ้งกับสำนักงานเกษตรอำเภอสารภี สำนักงานเกษตรอำเภอฝาง และสำนักงานเกษตรอำเภอเชียงดาว ว่าไม่ประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในระบบเกษตรพันธสัญญา เนื่องจากมูลค่าความเสียหายน้อย และบุตรของเกษตรกรไม่ยินยอมให้เกษตรกรเข้าสู่กระบวนการทางแพ่ง จึงขอยุติการขอความช่วยเหลือ

7. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย	ข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง
7.1 งบประมาณแต่ละหน่วยงานได้รับจัดสรรจากต้นสังกัดไม่พร้อมกัน ทำให้การลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงานลักษณะบูรณาการ เป็นไปได้ยาก หน่วยงานแยกกันลงพื้นที่ ส่งผลกระทบกับเกษตรกร เช่น ต้องนัดเกษตรกรหลายรอบ	

8. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

(ระบบการบริหารงานภายในจังหวัด/การบริหารงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/
บุคลากร/ข้อจำกัดด้านสภาพพื้นที่และสังคมวัฒนธรรม)

.....ไม่มี.....

รวบรวมและจัดทำข้อมูล โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568